ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сайдаҳмадзода Раҷабалӣ Сайдаҳмад дар мавзуи «Таъсири калсий, стронсий ва барий ба хосиятҳои физикавӣ-механикӣ ва химиявии хӯлаи алюминийи AlCu4,5Mg1 навъи дюралюминий», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 2.5.16. Маводшиносӣ дар саноати металлургия пешниҳод гардидааст

Бо назардошти рушди босуръати техника ва технология, истифодаи маводи конструксионии сабук, мустаҳкам, устувор ва ба таъсири ҳарорат ва муҳити корӣ тобовар аҳамияти рӯзафзун пайдо менамояд. Дар ин замина, таҳқиқи роҳҳои такмил додани хосиятҳои хӯлаҳои алюминий тавассути тағйир додани таркиби химиявӣ ва идора намудани сохтори онҳо масъалаи муҳим ва мубрами илмӣ ба ҳисоб меравад.

Мубрамияти мавзуъ пеш аз ҳама ба зарурати баланд бардоштани самаранокии хӯлаҳои алюминий ва васеъ намудани имконияти истифодаи онҳо дар шароити гуногуни корӣ вобаста мебошад

Аз мухтавои автореферат бармеояд, ки муаллиф масъалаи гузошташударо ба таври комплексӣ мавриди таҳқиқ қарор додааст. Дар кор таъсири элементҳои калсий, стронсий ва барий ба як қатор хусусиятҳои муҳими хӯла, аз ҷумла микросохтор, сахтӣ, устувории механикӣ, хосиятҳои гармофизикӣ, параметрҳои термодинамикӣ, равандҳои оксидшавӣ ва рафтори электрохимиявӣ омӯхта шудааст. Чунин муносибат имконият медиҳад, ки таъсири элементҳои ҷавҳаронӣ на танҳо аз рӯйи як нишондиҳанда, балки дар маҷмуи хосиятҳои асосии хӯла арзёбӣ карда шавад.

Ҷиҳати муҳими таҳқиқот истифодаи усулҳои муосири таҳлил ва таҷрибаҳои физикавию химиявӣ мебошад. Аз автореферат маълум мегардад, ки дар раванди таҳқиқот усулҳои металлографӣ, рентгенофазавӣ, гармогравиметрӣ ва электрохимиявӣ истифода шудаанд. Истифодаи маҷмуи чунин усулҳо ба мақсад ва вазифаҳои гузошташуда мувофиқат дошта, барои

ба даст овардани маълумоти боэътимод дар бораи тағйироти сохторӣ ва хосиятҳои хӯла имконияти зарурӣ фароҳам овардааст.

Дар баробари хосиятҳои механикӣ, дар таҳқиқот ба омӯзиши хосиятҳои гармофизикӣ ва термодинамикӣ низ таваҷҷуҳи зарурӣ дода шудааст. Муайян намудани вобастагии ин параметрҳо аз таркиб ва ҳарорат барои фаҳмидани рафтори хӯла дар шароити гуногуни ҳароратӣ муҳим мебошад. Самти дигари муҳими таҳқиқот омӯзиши равандҳои оксидшавии хӯла мебошад. Омӯзиши кинетика ва хусусиятҳои оксидшавӣ имкон медиҳад, ки устувории хӯла дар шароити ҳарорати баланд ва таъсири муҳити фаъол арзёбӣ карда шавад. Омӯзиши рафтори электрохимиявии хӯла дар муҳити NaCl низ аз ҷиҳати илмӣ ва амалӣ муҳим мебошад. Муҳити хлориддор яке аз омилҳои таъсиррасон ба равандҳои зангзании хӯлаҳои алюминий ба ҳисоб меравад. Аз ин рӯ, таҳқиқи равандҳои анодӣ ва муқовимати электрохимиявии хӯлаҳои дорои миқдори гуногуни Ca, Sr ва Ba барои арзёбии устувории онҳо ба таъсири муҳити корӣ имконияти муҳим фароҳам меорад.

Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд барои рушди назарияи тағйирёбии сохтор ва хосиятҳои хӯлаҳои алюминий ва инчунин барои гузаронидани таҳқиқоти минбаъда дар самти маводшиносӣ ва металлургия истифода шаванд.

Натиҷаҳои таҳқиқот дорои аҳамияти муайян барои рушди корҳои илмӣ дар соҳаи маводшиносии хӯлаҳои алюминий мебошанд. Омӯзиши ҳамзамони хосиятҳои сохторӣ, механикӣ, гармофизикӣ, термодинамикӣ ва электрохимиявӣ имконият медиҳад, ки рафтори хӯла дар шароити гуногуни истифода ҳамаҷониба арзёбӣ карда шавад. Ин ҷиҳати таҳқиқот яке аз афзалиятҳои муҳими кори мазкур ба ҳисоб меравад.

Дар маҷмуъ, аз таҳлили автореферат бармеояд, ки диссертатсияи Сайдаҳмадзода Раҷабалӣ Сайдаҳмад кори илмии мустақилона ва пурра анҷомёфта буда, дар он масъалаи муҳими маводшиносӣ бо истифода аз усулҳои муосири таҳқиқотӣ мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Натиҷаҳои бадастомада дорои навгонии илмӣ буда, барои рушди минбаъдаи таҳқиқот дар самти хӯлаҳои алюминий аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд.

Автореферати диссертатсияи Сайдаҳмадзода Раҷабалӣ Сайдаҳмад дар мавзуи «Таъсири калсий, стронсий ва барий ба хосиятҳои физикавӣ-механикӣ ва химиявии хӯлаи алюминийи AlCu4,5Mg1 навъи дюралюминий» мазмун ва натиҷаҳои асосии кори илмиро ба таври мукаммал инъикос менамояд. Диссертатсия бо истифода аз усулҳои муосири таҳқиқотӣ иҷро гардида, дорои навгонии илмӣ, аҳамияти назариявӣ ва арзиши амалии муайян мебошад.

Бо назардошти мубрамияти мавзуъ, сатҳи илмии таҳқиқот, навгонии натиҷаҳои бадастомада, аҳамияти назариявӣ ва амалии онҳо, диссертатсияи Сайдаҳмадзода Раҷабалӣ Сайдаҳмад ба талаботи муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси 2.5.16. Маводшиносӣ дар саноати металлургия ҷавобгӯ мебошад, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои техникӣ аз рӯйи ихтисоси зикршуда мебошад.

Тақриздиҳанда
номзади илмҳои техникӣ,
и.в. дотсенти кафедраи табии - риёзӣ
Академияи сайёҳи ДБССТ

Бобозода Сафарали Одина

Суроғаи муассиса: 734055, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, кӯчаи хиёбони Борбад 48/5,
Донишгоҳи байналмилалии сайёҳи соҳибкори Тоҷикистон
Телефони мобилӣ: (+992) 100.30.70.00

Имзои номзади илмҳои техникӣ,
и.в. дотсенти кафедраи табии - риёзӣ
Бобозода Сафарали Одина-ро
Тасдиқ мекунам

Сардори шуъбаи кадрҳои МД "Академияи сайёҳӣ" -и
МД ДБССТ

02.09.2026

Раҳимов Р.А.

ШУЪБАИ КАДРҲО ОТДЕЛ КАДРОВ HR DEPARTMENT